

Курс за обучение в ОНС „Доктор“	
Научно направление	Психология (Клинична психология)
Докторантска(и) програма(и)	Клинична психология, Консултативна психология, Психология на здравето, Социална психология, Юридическа психология, Педагогическа психология, Детско-юношеска психология, Социална работа, Философия, Етика
Код. Наименование на курса (учебната дисциплина)	„Трансплантация и донорство на органи – психологични и психотерапевтични аспекти“
Титуляри на курса	Проф. Румяна Крумова-Пешева, дпсн
Език на обучение	български

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30
	Семинарни упражнения	
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		
Извънаудиторна заетост	Реферат	25
	Доклад/Презентация	25
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	25
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	45
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост ¹		
Кредити извънаудиторна заетост		
ОБЩО ЕКСТ		5

Предварителни изисквания
Необходимо е докторантите да имат базисна подготовка в областта на различни теоретични направления в клиничната психология и в някои модалности на психотерапията.

¹ Моля, отбележете ако кредитите не са приложими

Цел и задачи на курса

Целите на дисциплината са свързани с обучението на докторантите в областта на трансплантационната психология в следните насоки:

- психологични промени и особености на пациентите в периода на очакване на трансплантация на орган,
- психологични промени и особености на пациентите в етапите на следтрансплантационния период,
- психодинамика на психичното интегриране на присадения орган,
- специфики на взаимоотношенията „донор-реципиент“,
- психологично консултиране и психотерапия с донори и реципиенти в трансплантационната практика,
- психична готовност за донорство и др.

Анотация на курса

Трансплантацията на органи е сравнително нова медицинска практика за България, но има тенденцията все повече да се утвърждава и да дава възможност за продължаване на живота на по-голям брой пациенти. Болните, очакващи и с присаден орган, показват и споделят огромната необходимост от психологична и психотерапевтична подкрепа и помощ. Техните семейства също осъзнават и декларират тази потребност. Подобен факт изисква добра информираност и подготовка от страна на специалистите в сферата на помагащите професии, за да могат да «посрещнат» необходимостта от консултативна и терапевтична работа на равнището на всеки конкретен случай и да оказват ефективно съдействие.

В учебната дисциплина „Трансплантация и донорство на органи – психологични и психотерапевтични аспекти“ се предвижда обучение относно характеристиките и особеностите на пациентите в предоперативния и следоперативен период, спецификите на психичното и физическо интегриране на присадения орган, вътрешноконфликтната природа на трансплантацията и донорския акт. Курсът включва също обучение в специализирани методики за психологична оценка, психологично консултиране и психотерапевтична работа с пациенти, които се нуждаят от присаждане на орган, с пациенти с трансплантация и с потенциални и реални донори на органи за присаждане.

Тематичен план

1. Проблемите на трансплантацията и донорството в техните психологични, философски, религиозни, правни, етични и други аспекти. Тенденции в световния и българския опит.
2. Психологична оценка и консултиране на пациентите в предтрансплантационния и в етапите на следтрансплантационния период.
3. Психологични аспекти на приемането и отхвърлянето на присадения орган. Идентификации и динамика.
4. Взаимовръзката „пациент-болнична институция“. Особенности на преносните и контрапреносни процеси.
5. Сравнително наблюдение при пациенти с чернодробни и бъбречни трансплантации. Общи характеристики и различия.
6. Психотерапия в етапите на следтрансплантационния период. Психоаналитична перспектива.
7. Методика за психологична оценка при пациенти, очакващи трансплантация на орган.
8. Методика за проследяване на емоционалната динамика при пациенти с трансплантация на орган.
9. Методика за психотерапевтично проследяване на пациенти с трансплантация на орган.
10. Методика за психологична оценка на потенциални донори на органи за трансплантация.
11. Методика за оценка на психичната готовност за донорство при потенциални кандидати за даряване на орган за трансплантация.
12. Методика за психотерапевтично проследяване на донори на органи за трансплантация.
13. Модел за психологична и психотерапевтична работа. Стъпки и процедури. Клинико-психологични протоколи.
14. Взаимоотношенията „донор-реципиент“ – динамика и особености. Идеята за донорски координатор.
15. Психологични аспекти на живото и трупно донорство. Психосоциални измерения.

Методи на оценяване

Форма на завършване

Курсова разработка по избрана от тематичния план тема.

Допълнителни бележка

Адрес на електронния вариант на курс в Платформата за електронно обучение на СУ

Препоръчана литература / Препоръчани информационни източници

1. Alexander, F. (1925). A metapsychological description of the process of cure. *International Journal of Psycho-Analysis*, 13-34.
2. Appelbaum, P. S., & Grisso, T. (1997). Capacities of hospitalized medically ill patients to consent to treatment. *Psychosomatics*(38), 119-125.
3. Arlov, J. A. (1974). Fantasy and identification in empathy. *Psychoanal. Quart.*(43), 26-50.
4. Baker, M. S., & McWilliam, C. L. (2003, March 13). How patients manage life and health while waiting for a liver transplant. *Prog Transplant.*, 47-60.
5. Blum, H. (1986). *Countertransference: Concept and controversies in Countertransference*. (E. Slakter, Ed.) Northvale, New Jersey.

6. Bonsel, G. J., Essing-Bot, M. L., Klompinkaker, I. J., & Slooft, M. J. (1992, April). Assessment of the quality of life before and following liver transplantation. First results. *Transplantation*(53), 796-800.
7. Brenner, C. (1974). Depression, anxiety and affect theory. *Internal. J. Psycho-Anal.*(55), 25-32.
8. Brenner, C. (1976). *Psychoanalytic Technique and Psychic Conflict*. New York: International Universities Press.
9. Carll, K. E. (2007). *Trauma Psychology*. Westport, Connecticut: Greenwood Publishing Group, Inc.
10. Castelnovo-Tedesco, P. (1973). Organ transplant, body Image, Psychosis. *The Psychoanalytic Quarterly*, 42(3), 349-363.
11. Freud, S. (1955). Mourning and melancholia. *Hogarth Press*(18), 3-64.
12. Freud, S. (1957). On narcissism: An introduction. *Hogarth Press*(14), 69-102.
13. Freud, S. (1958). On beginning the treatment. *Hogarth Press*(12), 123-144.
14. Freud, S. (1958). The dynamics of transference. *Hogarth Press*(12), 99-108.
15. Freud, S. (1990). *On Metapsychology*. London: Penguin Books.
16. Kernberg, O. F. (1980). *Internal World and External Reality* . New York: Jason Aronson
- Klein, M. (1940). Mourning and its relation to manic-depressiv states. *Contributions to Psychoanalysis*, 311-338.
17. Klein, M. (1950). *Contributions to Psycho-Analysis 1921-1945* . Hogarth Press and Institute of Psycho-Analysis.
18. Klein, M. (1993). Envy and Gratitude. *International journal of Psycho-Analysis*, 21, 125-153.
19. Kohut, H. (1984). *How Does Analysis Cure?* Chicago: University of Chicago Press.
20. Крумова-Пешева Р. (2011). *Психотерапия и трансплантация*, София, Унискорп.
21. Крумова-Пешева Р. (2011). *Изследвания по трансплантационна психология*, Издателство на Техническия университет, София.
22. Крумова-Пешева Р. (2011). *За някои психологични аспекти на донорството на органи*, Издателство на Техническия университет, София

23. Крумова-Пешева Р. (2011). *Модел на психологическа работа при пациенти с трансплантация на орган*, Дисертация.
24. Крумова-Пешева Р. (2017). *Психична готовност за донорство в трансплантационната практика*, Дисертация.
25. Крумова-Пешева Р. (2017). *Донорството на органи – желание, решение и готовност*. София, Интервю Прес.
26. Крумова, Р. (2008). Психологическа и психотерапевтична работа с няколко случая на пациенти с чернодробна трансплантация, *III национален конгрес по психология, Българско списание по психология*. Изтеглено на 14 Януари 2011 г. от <http://www.wordpress.com/2008/rumiana-krumova-suobstnie.pdf>.
27. Крумова-Пешева, Р., Спасов, Л. (2010). За някои аспекти на психологическата работа в предоперативния период при пациенти, нуждаещи се от трансплантация на орган. *Психосоматична медицина*, 18, 40-57.
28. Крумова-Пешева, Р., Спасов, Л. (2010). Наблюдения върху мотивацията за донорство на органи – психологически аспекти. *Клинична и консултативна психология*, 3(5), 44-47.
29. Крумова-Пешева, Р., Спасов, Л. (2010). Психологически проблеми и психологическа работа при пациенти с чернодробна трансплантация. *Психосоматична медицина*, 18, 19-40.
30. Крумова-Пешева, Р., Спасов, Л. (2010). Психологическо консултиране на семейства на пациенти с трансплантация на орган. *Клинична и консултативна психология*, 3(5), 40-43.
31. Крумова-Пешева, Р., Спасов, Л. (2011). Сравнително наблюдение в предтрансплантационния период при пациенти, очакващи чернодробна и бабречна трансплантация. *Психосоматична медицина*(19), 63-75.
32. Крумова-Пешева Р., Спасов Л. (2011). Клинични наблюдения при пациенти с чернодробна трансплантация. *Клинична и консултативна психология*, 1(7), 26-32.
33. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В.(2011). За ролята на психологическата и психотерапевтична работа при пациенти с трансплантация на орган. Клиничен опит и наблюдение, *Българско списание по психология*, 3-4, 711-715.
34. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2011) Особенности на емоционалната динамика при пациенти на хемодиализа, *Клинична и консултативна психология*, 3(9), 3-7.

35. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2012) Донорство и идентификации, *Сборник „Приложна психология и социална практика“ – Единадесета международна научна конференция*, 688-694.
36. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2012) Контразависимост и агресивност при пациенти с чернодробна и бъбречна трансплантация, *Сборник по клинична и консултативна психология*, 58-62.
37. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2012) Особенности на връзката при реципиенти с един и същ донор на органи за трансплантация, *Сборник по клинична и консултативна психология*, 63-68.
38. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2011) Клинични наблюдения при пациенти с бъбречна трансплантация, *Клинична и консултативна психология*, 4(10), 13-17.
39. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2011) Специфики на фантазията при пациенти с трансплантиран орган, *Клинична и консултативна психология*, 4(10), 18-21.
40. Крумова-Пешева Р., Пешев Х., Михайлова В. (2012). Психологическа оценка и проследяване при пациенти на хемодиализа, *Клинична и консултативна психология*, 4(14), 49-52.
41. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2012). Психологически измерения на отношенията в семейства с дете с трансплантиран орган, *Сборник „Семейство и солидарност между поколенията“*, ИИНЧ – БАН, 360-368.
42. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2013). Идеята за бъбречна трансплантация при пациенти с „хронична бъбречна недостатъчност“-терминален стадий, *Сборник „Приложна психология и социална практика“*, Университетско издателство – ВСУ „Черноризец Храбър“, XII Международна научна конференция, 793-798.
43. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2013). Психодинамика на отношенията „донор-реципиент“ при случаи на трансплантация на орган, *Сборник „Приложна психология и социална практика“*, Университетско издателство – ВСУ „Черноризец Храбър“, XII Международна научна конференция, 785-792.
44. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2013). Пациентът, болницата и трансплантацията на органи, *Български медицински журнал*, Vol. 7 (2), 72-75.
45. Крумова-Пешева Р., (2014). Трансплантацията на органи – ефективен пример за интердисциплинарен подход, *Сборник научни доклади „Психология в медицината“*, 51-55.

46. Крумова-Пешева Р., Михайлова В. (2014). Характеристики на живото донорство при деца, очакващи чернодробна трансплантация, *Сборник „Приложна психология и социална практика“ – XIII Международна научна конференция – ВСУ, Университетско издателство, 523-529.*
47. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В., (2013) – Символи и символизации при трансплантацията и донорството на органи, *Сборник научни доклади от Научна конференция с международно участие „Психологията – традиции и перспективи“*, 191 – 195.
48. Крумова-Пешева Р., Пешев Х. (2013) Отношение към донорството при реципиенти на органна трансплантация, *Военна медицина*, бр. 1-2, 49 – 53.
49. Крумова-Пешева Р., Пешев Х. (2013) Психологично консултиране при експлантация на орган, *Военна медицина*, бр. 3-4, 62 – 67.
50. Крумова-Пешева Р., Спасов Л. (2014) Емоционален статус и емоционална динамика при пациенти с чернодробна трансплантация, *Българско списание по психология*, бр. 1-3, 283-288.
51. Крумова-Пешева Р., Пешев Х. (2014). Особенности на психотерапията при пациенти с трансплантация на орган, *Неврология и психиатрия*, 45, номер 2, 18-26.
52. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2013). Тревожност и депресивност при пациенти с чернодробна трансплантация, *Психологични изследвания*, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, Vol.16, Number 1, 171-176.
53. Крумова-Пешева Р., Спасов Л., Михайлова В. (2013). Наблюдения върху качеството на живот след чернодробна и бъбречна трансплантация, *Психологични изследвания*, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, Vol.16, Number 1, 165-170.
54. Крумова-Пешева Р. (2015). Вината и благодарността в психотерапията на пациенти с чернодробна трансплантация, *Клинична и консултативна психология*, бр. 2 (24), 36-41.
55. Крумова-Пешева Р. (2015). Архаична и невротична конфликтност при пациенти с чернодробна трансплантация, *Клинична и консултативна психология*, бр. 1 (23), 54-58.
56. Крумова-Пешева Р., Пешев Х., Пъшев В. (2015). Психоаналитична психотерапия при случаи на донорство на органи, *Неврология и психиатрия*л. Том 46, номер 2, 3-9.
57. Крумова-Пешева Р., Михайлова В., (2015) Донорските ситуации като критичен инцидент, *Психологични изследвания*, Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, Volume 16, Number 2, Книжка 2-2014, 273-277.

58. Крумова-Пешева Р. (2016) Психотерапията в трансплантационната процедура. Практически и организационни аспекти, *Сборник научни доклади „Психотерапевтични подходи и практики“* - Пета национална конференция по психотерапия, Българска асоциация по психотерапия, 44 – 52.

Дата	Разработил (<i>име, фамилия, подпис</i>)
	Румяна Крумова-Пешева